

Stanovisko NAPO k systémovému financování provozních nákladů patientských organizací

Pacientské organizace (PO) jsou organickou součástí zdravotnického systému. Patří neodmyslitelně do života **pacientů** – bez patientských organizací by nebyl nikdo, kdo by pacienty sdružoval, provázel je nemocí, byl jim oporou a prosazoval jejich zájmy. **Odborníkům** poskytují PO informace o onemocnění a zpětnou vazbu na kvalitu léčby. Zároveň představují důležitého partnera pro **orgány státní správy**, kterým poskytují zpětnou vazbu konečných uživatelů zdravotních politik a pomáhají spoluvytvářet legislativní rámec zdravotnického systému.¹

Jednou z hlavních výzev, s kterými se patientské organizace v Česku setkávají jsou nejasně definovaná pravidla financování z veřejných zdrojů. Společně s nepravidelností financování současný systém financování provozu PO neumožňuje plánovat dlouhodobý rozvoj činností organizací a značná část kapacit vedení PO je každoročně věnována na zajištění financování. Patientské organizace tak žijí v neustálé nejistotě, zda budou mít dostatek finančních prostředků pro své fungování. 61 % PO by bylo nuceno omezit aktivity, které zlepšují kvalitu života pacientů, jako je individuální poradenství, pokud by došlo k výpadku **financování z veřejných zdrojů**. Tyto zdroje financování tvoří **v průměru 34 % rozpočtu PO**.²

Financování činností PO je v Česku vždy vícezdrojové – zdroje financování mimo veřejné finance tvoří v průměru 56 % z celkového rozpočtu.³

Na potřebě systémové úpravy financování PO se shodli zástupci patientských organizací se zástupci státní správy (Ministerstva zdravotnictví ČR), zdravotních pojišťoven a zástupců Parlamentu ČR.⁴

Národní asociace patientských organizací, z.s. (NAPO) připravila následující návrh systémového financování (fixních) provozních nákladů patientských organizací. Návrh vychází z těchto předpokladů:

- PO ke své činnosti potřebují pokrytí (fixních) provozních nákladů a projektových nákladů; provozní náklady jsou společným nákladem všech PO a zároveň nákladovou položkou, u které firemní a osobní dárce mají menší ochotu patientským organizacím přispívat. **Návrh systémového financování PO se proto týká pouze financování (fixních) provozních nákladů** patientských organizací. Systém financování projektových nákladů zůstává stejný jako doposud, tj. individuální projekty budou financovány vícezdrojově (veřejné finance – dotace a granty, soukromé dary, veřejné sbírky apod.). S ohledem na rozdílné potřeby a velikosti cílových skupin jednotlivých patientských organizací, nemá financování projektových aktivit stejného společného jmenovatele jako fixní provozní náklady a bude i nadále vázáno na konkrétní projektovou aktivitu PO.
- Návrh systémového financování PO **není vázán na počet členů patientské organizace, ani na prevalenci onemocnění**, které PO zastupuje (tj. počet pacientů v ČR).
- Systémové financování PO musí být **jednoduché na administraci** jak pro PO, tak pro státní správu, aby nový systém neznamenal nárůst byrokracie a administrativních nákladů.
- **Příjemcem finanční podpory může být pouze tzv. kvalifikovaná PO**, např. organizace splňující definici patientské organizace dle § 113f zákona 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

Návrh systémového financování PO předpokládá, že každá kvalifikovaná PO bude mít automaticky nárok na roční příspěvek na pokrytí minimálních (fixních) provozních nákladů organizace (**tzv. provozní minimum**), mezi něž patří například:

- osobní náklady zaměstnanců PO
- pronájem kanceláře a zasedacích prostor
- režijní náklady na provoz kanceláře (voda, elektřina, topení)
- vybavení kanceláře (počítač, notebook, tiskárna)
- náklady spojené s provozováním sociálních sítí, webové stránky a jejich správa
- IT, datové a telefonní služby
- poplatky za členství v jiných organizacích, poštovní a kurýrní služby
- spotřební materiál (nákup kancelářského spotřebního materiálu a kancelářských potřeb)
- cestovní náklady
- tiskové, grafické služby a PR služby
- účetní, auditorské, personální a podobné služby.

Výše provozního minima odpovídá **ekvivalentu osobních nákladů 1,5 zaměstnance na plný úvazek**, přičemž každá PO může čerpat příspěvek až do max. výše provozního minima na pokrytí výše uvedených nákladů dle vlastních potřeb.⁵

Tento návrh byl projednán 15 členskými organizacemi Národní asociace patientských organizací dne 27. 6. 2022 a schválen výkonným výborem NAPO na jednání výboru NAPO dne 25. 7. 2022.